

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΕΡΓΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Η Επιτροπή Ποινικού Δικαίου, Ποινικής Δικονομίας και Αποδείξεως Νόμου του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου, συστάθηκε και λειτουργεί εδώ και 10 περίπου μήνες. Η δημιουργία επιστημονικών επιτροπών απαρτιζόμενων από δικηγόρους είναι μια πολύ σημαντική καινοτομία του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου με σκοπό την ουσιαστική συμβολή στον εκσυγχρονισμό του Κυπριακού Δικαίου.

Όλα τα μέλη της Επιτροπής είναι δικηγόροι πρώτης γραμμής οι οποίοι έχουν καθημερινή εμπειρία και τριβή με ποινικές υποθέσεις και είναι σε θέση να δουν από πρακτικής πλευράς τα προβλήματα τα οποία κατηγορούμενοι και δικηγόροι αντιμετωπίζουν στα δικαστήρια, συχνά λόγω αναχρονιστικών προνοιών και κενών της νομοθεσίας μας. Στη βάση αυτής της διαλογικής συζήτησης διαμορφώνονται εισηγήσεις για προτάσεις νόμου ή τροποποιήσεις υφιστάμενης νομοθεσίας. Η Επιτροπή βρίσκεται συχνά σε διαβούλευση και υπάρχει γόνιμη ανταλλαγή απόψεων με την Επίτροπο Νομοθεσίας.

Από ανάληψης των καθηκόντων μου μέχρι σήμερα έχω συμμετάσχει σε πολλές συνεδριάσεις της Επιτροπής Νομικών της Βουλής, υπέβαλα εισηγήσεις για προτάσεις νόμου και μετείχα στη διαμόρφωση ή εμπλουτισμό προτάσεων νόμου οι οποίες υποβλήθηκαν από βουλευτές. Εν συντομία, το μέχρι σήμερα έργο της Επιτροπής είναι το ακόλουθο:

- 1) Ετοιμάστηκε και υποβλήθηκε στην Επιτροπή λεπτομερές πολυσέλιδο νομοσχέδιο για την ποινικοποίηση της διαφθοράς, στο οποίο περιλαμβάνονται όλα τα αδικήματα για τα οποία γίνεται πρόνοια στον Κυρωτικό Νόμο 23(III)/2000 για την Ποινικοποίηση της Διαφθοράς και το Πρόσθετο Πρωτόκολλο (Νόμος 22(III)/2006). Σκοπός του νομοσχεδίου είναι η δημιουργία ενός ενοποιημένου και ολοκληρωμένου πλαισίου νόμου στο οποίο να περιλαμβάνονται όλα τα αδικήματα διαφθοράς στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα βάσει του Κυρωτικού Νόμου και Πρόσθετου Πρωτοκόλλου.
- 2) Πετύχαμε την απάλειψη του άρθρου 16 στο νομοσχέδιο που αφορούσε τη Βία κατά των Γυναικών (μεταφορά στο ημεδαπό δίκαιο της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης) το οποίο προνοούσε ότι εάν αδίκημα βίας κατά γυναίκας περιέλθει σε γνώση δικηγόρου, λειτουργού κοινωνικών υπηρεσιών, ψυχιάτρου, ιατρού οποιασδήποτε ειδικότητας, ψυχολόγου κτλ., και δεν το καταγγείλει στην αστυνομία, συνιστά ποινικό αδίκημα και επιβαρυντική περίσταση στην επιμέτρηση της ποινής. Απέστειλα στο

Υπουργείο Δικαιοσύνης λεπτομερή γνωμάτευση στην οποία εξηγώ τους λόγους για τους οποίους η εν λόγω πρόνοια αντίκειται στο δικαίωμα ιδιωτικής ζωής το οποίο κατοχυρώνει το σύνταγμα (άρθρο 15) και η ΕΣΔΑ (άρθρο 15), καθώς και στο συνταγματικό δικαίωμα απορρήτου της επικοινωνίας (άρθρο 17). Πετύχαμε την αντικατάσταση του εν λόγω άρθρου με τις κατά πολύ ηπιότερες πρόνοιες του άρθρου 28 της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης, συμφώνως του οποίου οι κανόνες εμπιστευτικότητας της ημεδαπής νομοθεσίας δεν θα αποτελούν εμπόδιο στην καταγγελία σοβαρής πράξης βίας από ορισμένους επαγγελματίες. Το νομοσχέδιο ψηφίστηκε σε Νόμο (Ν.115(Ι)/2021).

- 3) Κατόπιν εισηγήσεως μας προς την Επίτροπο Νομοθεσίας πετύχαμε την συμπερίληψη στην προαναφερθείσα νομοθεσία του αδικήματος της εκδικητικής πορνογραφίας κατά γυναίκας, για το οποίο υπήρχε στην Κύπρο ένα μεγάλο νομικό κενό. Η εισήγηση έγινε κατόπιν μελέτης αντίστοιχων νομοθεσιών σε πολλές χώρες του κόσμου. Απομένει η μεταφορά των ιδίων προνοιών στον Ποινικό Κώδικα ούτως ώστε το αδίκημα της εκδικητικής πορνογραφίας να καλύπτει και άνδρες.
- 4) Συμμετείχαμε ενεργά στη διαμόρφωση πρότασης νόμου για αποκάλυψη μαρτυρικού υλικού σε ιδιωτικές ποινικές διώξεις στο οποίο επίσης υπήρχε μεγάλο νομικό κενό.
- 5) Διαμορφώσαμε λεπτομερή πρόταση νόμου για τροποποίηση της Ποινικής Δικονομίας ώστε να γίνεται οπτικογράφηση καταθέσεων του υπόπτου σε σοβαρά αδικήματα. Η πρόταση έγινε κατόπιν μελέτης της αντίστοιχης Αγγλικής νομοθεσίας και πρακτικής. Η συζήτηση της πρότασης νόμου άρχισε στην προηγούμενη Επιτροπή Νομικών και αναμένουμε να συνεχιστεί στην νέα Επιτροπή Νομικών.
- 6) Σε συνεργασία με την Διεύθυνση Φυλακών υποβάλαμε λεπτομερή εισήγηση η οποία έγινε πρόταση νόμου για τροποποίηση σχετικών προνοιών της Ποινικής Δικονομίας και του περί Φυλακών Νόμου, ώστε να δίνεται εξουσία στα Δικαστήρια να διατάσσουν τον κατ' οίκον περιορισμό με ηλεκτρονική παρακολούθηση υποδίκων (βραχιολάκι). Η συζήτηση της πρότασης νόμου άρχισε στην προηγούμενη Επιτροπή Νομικών και αναμένουμε να συνεχιστεί στην νέα Επιτροπή Νομικών ώστε να ψηφιστεί σε Νόμο. Προς τούτο έγιναν και γίνονται παραστάσεις.

- 7) Υποβάλαμε στη Επιτροπή Νομικών εισήγηση με αιτιολογική έκθεση, την οποία αναμένουμε να μετουσιωθεί σε πρόταση νόμου για τροποποίηση της Ποινικής Δικονομίας, ώστε η υπεράσπιση να αγορεύει τελευταία στην ποινική δίκη. Η αναχρονιστική πρόνοια της νομοθεσία μας η οποία δίνει στην κατηγορούσα αρχή τον τελευταίο λόγο εκτός εάν ο κατηγορούμενος δεν καλέσει μάρτυρες, έχει καταργηθεί στην Αγγλία από το 1964.
- 8) Υποβλήθηκε στην Επιτροπή Νομικών εισήγηση για συμπερίληψη του αδικήματος της σεξουαλικής παρενόχλησης στον Ποινικό Κώδικα.
- 9) Στην προηγούμενη συνεδρία της Επιτροπής ταχθήκαμε κατά της κατάργησης του δικαιώματος ανώμοτης δήλωσης του κατηγορούμενου επικαλούμενοι την έκθεση του NSW Law Reform Commission No 45 (1985). Το δικαίωμα σε ανώμοτη δήλωση αποτελεί επιπρόσθετη ασφαλιστική δικλείδα και προέκταση του δικαιώματος μη αυτοενοχοποίησης.

Αυτό ήταν εν συντομία το κυρίως έργο της Επιτροπής Ποινικού Δικαίου μέχρι σήμερα. Στους επόμενους στόχους μας είναι, μεταξύ άλλων, η ετοιμασία εισήγησης για τροποποίηση του περί Αποδείξεως Νόμου στις ποινικές διαδικασίες με την μεταφορά των ανάλογων προνοιών του Criminal Justice Act 2003 της Αγγλίας. Η εισαγωγή εξ ακοής μαρτυρίας που επιτράπηκε με την τροποποίηση του 2004 μετέφερε τις πρόνοιες του Αγγλικού Civil Evidence Act 1995. Οι ρυθμίσεις για την εισαγωγή εξ ακοής μαρτυρίας σε ποινικές υποθέσεις που γίνεται στην εν λόγω Αγγλική νομοθεσία του 2003, είναι αυστηρότερες και δικαιότερες για τον κατηγορούμενο.

Υπογράφων

Μιχάλης Γ. Πικής
05/10/2021